

[Viggo Starcke.]

var inde på at ville basere kronen på varer, grovvarer, en tanke, som Keynes senere har været inde på. Andre har været indstillet på at ville basere kronen på Danmarks jordværdi. I perioder har vi særlig taget hensyn til at fastsætte kronen i forhold til sterling. Andre, som f. eks. professor Axel Nielsen, mener, at dollar i fremtiden vil blive den dominerende internationale valuta. Meningerne mellem de lærde er forskellige, og måske er det ret underordnet, om man vælger det ene eller det andet, en pristalskurs f. eks., når blot man har en fast, redelig og praktisk kronopolitik, så man ved, at man skal måle noget med denne krone.

Den 18. september valgte den høje regering med tilslutning af et flertal i det høje ting at følge sterling 30 pct. ned. De forventninger, som man fra officiel og såkaldt sagkyndig side stillede til devalueringen, har ikke vist sig at holde stik. Selvom kursene på de mange europæiske valutaer er blevet mere ærlige, har devalueringerne endnu ikke løst problemerne. Ingen kan mere end Danmark ønske, at Englands mønt igen vil blive stærk og sund, og det vil være langt fra mig at ville give udtryk for nogen mistillid til pundets værdi. Men enhver må bruge sine egne øjne og sit eget skøn, og een ting er sikker: der er endnu ikke skabt trykthed overfor den nye sterlingkurs. Jeg kan således anføre, at kontorchef i udenrigsministeriet Bartels på et møde i Studenterforeningen den 26. november udtalte, at flere devalueringer ville følge efter denne. Nationalbankdirektør Bramsnæs udtalte den 16. september, to dage før devalueringen, at en devaluering ikke ville medføre andet, end at lønninger og priser ville stige, så vi om nogle få år ville være tilbage, hvor vi står nu. Professor Axel Nielsen skrev i „Børsen“ den 19. september, dagen efter devalueringen — jeg beder om tilladelse til et par korte citater —:

„Fortsætter man den linie, som man hidtil har ført, vil man blot igen om nogle år stå overfor en ny devaluering, om man da ikke vil have større og større indgreb i næringslivet.“

I „Vestkysten“ den 17. november stod der et Londontelegram af følgende indhold:

„Den fortsatte svækkelse af sterling efter devalueringen begynder at give bekymringer i finansministeriet. I Schweiz og USA handles sterling nu 15 pct. under kursen. Endnu større bekymring vækker det, at engelske statspapirer købes til 1½ dollars for hvert

punds pålydende, medens den officielle kurs er 2,80 dollars.“

I et telegram fra London til „Information“ den 17. november skrives:

„Det har vakt stærk ængstelse i engelske finans kredse, at ikke engang det devaluerede pund er i stand til at holde sin officielle kursværdi på det frie internationale marked. Navnlig i Schweiz og Amerika sælges sterling for øjeblikket til priser, der ligger langt under Bank of Englands vekselkurser. Pundnoter, der skulle svare til 2,80 dollars, er i de sidste dage solgt i stort antal i New York til priser på 2,45 dollars eller 2,50 dollars, og der har i de sidste uger været en stadigt faldende tendens. Handelen til de lavere vekselkurser foregår udelukkende hos private vekselere, men der næres alligevel frygt for, at der ad denne vej vil blive omsat millionbeløb, hvilket i det lange løb vil skade den engelske økonomi. Kort efter devalueringen den 18/9 blev pundnoter tilbudt på det frie marked til små overpriser, i New York 2,87 dollars. Før devalueringen havde den officielle kurs været helt nede på 2,75. Det nye fald tages i London som udtryk for, at man mange steder i verden nærer mistillid til regeringens økonomiske politik.“

Siden devalueringen er der i den internationale politik sket een ting af betydning: Parisaftalen af 2. november, et fremskridt, der i nogen grad er forringet ved, at nogle kredse i Danmark synes at mene, at det eneste af aftalens bestemmelser, som vi har forpligtet os til at overholde, er undtagelserne. Men i selve den indre økonomiske politik er der ikke sket afgørende ændringer, hverken her i landet eller, såvidt jeg ved, i England, der kan tages som tegn på en ændring af den hidtil førte politik, som har haft så ubehagelige konsekvenser. Englandsaftalen er der endnu ikke ændret ved. Medens man før devalueringen for 1 kg smør kunne købe 72 kg kul, kan man i dag kun købe 54 kg kul for 1 kg smør.

Medens vi taler om Englandsaftalen, vil jeg gerne benytte lejligheden til at forespørge den højtærede statsminister, hvorfra den skik egentlig stammer, at man i handelsaftaler med England afregner både de engelske varer, som Danmark køber, og de danske eksportvarer, som England køber, i sterling. Jeg vil gerne spørge, om det ikke ville være både værdigt og praktisk, hvis Danmark forlangte at få sine varer afregnet i kroner, og om dette ikke ville have stillet Danmark stærkere